

ZBOROVANJA**Dolgoročne spremembe okolja 2013**

Ljubljana, 7. 5. 2013

V prostorih Slovenske akademije znanosti in umetnosti je 7. maja 2013, v organizaciji Inštituta za arheologijo Znanstvenoraziskovalnega centra Slovenske akademije znanosti in umetnosti (ZRC SAZU), potekal drugi posvet z naslovom »Dolgoročne spremembe okolja« (poročilo o prvem posvetu je objavljeno v Geografskem vestniku 83-1). Razlogi za organizacijo so ostali isti kot pred dvema letoma in sicer, povezati »... raziskovalce, ki preučujejo dolgoročen razvoj okolja, okoljsko zgodovino, opomba avtorja – na območju Slovenije (lahko tudi širše), s poudarkom na multidisciplinarnem povezovanju med vedami.«

Že pred dvema letoma smo ugotovili, da okoljska zgodovina v Sloveniji nima posebne tradicije, a njen prispevek k razumevanju procesov v pokrajini ni zanemarljiv. Organizatorji so zelo »geografsko« zapisali: »Spremembe klime in okolja so bistveno vplivale na človeško družbo, pa tudi človekov vpliv na pokrajino (npr. izsekavanje gozda, kar je vodilo v erozijo tal) je vplival na sestavo vegetacije, živalstvo, hidrološke in klimatske razmere. Zaradi prepletenosti raznih dejavnikov (klima, sukcesijski procesi, človekov vpliv na okolje), je včasih zelo težko ugotoviti, kateri so (bili) glavni vzroki za spremembe nekdanjega, današnjega in bodočega okolja.«

Na tokratnem posvetu se je zvrstilo osem predavanj (eno tuje), ker je precejšen osip napram tridesetim predavanjem pred dvema letoma. Vzrok za to sigurno ni manjše zanimanje za to področje, pač pa dejstvo, da se z okoljsko zgodovino pri nas sistematično ukvarjajo le redki, dvoletno obdobje med dvema posvetoma pa je ob takšnem načinu raziskovanja nedvomno premalo, da bi lahko pritegnili več avtorjev.

Andrej Šmuc (Oddelek za geologijo, Naravoslovnotehniška fakulteta Univerze v Ljubljani) je predstavil sedimentološke raziskave v naših alpskih jezerih kot vir za podatke o podnebnih spremembah. Dimitrij Mlekuž (Oddelek za arheologijo, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani) je spregovoril o uporabi daljinskega zaznavanja v arheologiji, na primeru pokrajinskih sprememb na Ljubljanskem barju. Predavanje je pokazalo, kako pomembno bi bilo sodelovanje različnih strok pri tovrstnih raziskavah, saj so bile nekatere geomorfološke interpretacije precej ohlapne. Mateja Ferk in podpisani (oba Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU) pa sva opozorila na obstoj bistveno višjih poplav v Pivški kotlini v preteklosti, kot smo jim priča danes. Če smo po eni strani bili priča osipu števila prispevkov glede na prvo srečanje, pa je po drugi strani razveseljujoče, da sta bila tokrat predstavljena tudi dva zgodovinska prispevka. Razveseljujoče zato, ker smo zgodovinarje pred dvema letoma pogrešali in zato, ker so v nekaterih državah prav zgodovinarji »vlečni konji« na področju okoljske zgodovine. Hrvoje Petrić (Oddelek za zgodovino, Filozofska fakulteta Univerze v Zagrebu) je predstavil antropogene pokrajinske spremembe v danes izginulih panonskih puščavah – Deliblatski peščari v Srbiji in urdevačkih pijesakih na Hrvaškem, Žiga Zwitter (Oddelek za zgodovino, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani) s sodelavci pa spremembe v solčavskih gozdovih zaradi posegov človeka predvsem v novoveškem obdobju, a tudi prej. Sledila so še tri arheološka predavanja. Tjaša Tolar (Inštitut za arheologijo ZRC SAZU) je predstavila pomen tako imenovanih arheobotaničnih raziskav za preučevanje širjenja kulturnih rastlin. Tina Žerjal (Zavod za varstvo kulturne dediščine) je s sodelavci predstavila obrežje Ljubljani na Prulah v prazgodovini, Borut Toškan (Inštitut za arheologijo ZRC SAZU) pa je spregovoril o potencialu, ki jih imajo kosti in zobje sesalcev za prepoznavanje nekdanjih podnebnih razmer ter pri tem predvsem izpostavil ostanke malih sesalcev, ki niso tako okoljsko prilagodljivi kot veliki sesalci.

Avtorji so bili pozvani, da svoje prispevke objavijo v monografiji z naslovom Dolgoročne spremembe okolja 2, ki bo ob zadostnem številu prispevkov izšla prihodnje leto v monografski zbirki Inštituta za arheologijo ZRC SAZU *Opera Instituti Archaeologici Sloveniae*. Prva knjiga, z žal le slabo tretjino prispevkov iz posvetovanja, je izšla leta 2012 (monografija je v celoti dostopna na spletnem naslovu: <http://iza2.zrc-sazu.si/sites/default/files/9789612543761.pdf>).

Več o obeh posvetovanjih si je moč prebrati na spletnem naslovu: <http://iza2.zrc-sazu.si/sl/strani/dolgorocne-spremembe-okolja-2#v>.

Matija Zorn

4. letna konferenca Evropskega združenja geografov

Bruges, Belgija, 9.–11. 5. 2013

Evropsko združenje geografov (*European Association of Geographers*, EUROGEO) vsako leto organizira konferenco. Letos je potekala v Brugesu v Belgiji, organiziral pa jo je Oddelek za geografijo Univerze v Gentu. Konferenca, na kateri se je zbralo več kot 150 strokovnjakov različnih vej geografije, je bila namenjena znanstveni izmenjavi znanj ter izkušenj. Udeleženci so bili praktično iz vse Evrope, kar je vplivalo na zanimivost predstavitev in razprav. Konferenca je potekala v znamenju povezovanja tradicije in prihodnosti. Pri tem je bil glavni poudarek namenjen geografiji in njeni širitvi v mednarodnem prostoru, na kakšen način so različne veje geografije medsebojno povezane, kakšni vzorci in procesi se pri tem oblikujejo ter na kakšen način vplivajo na sedanje in prihodnje generacije. Ključno sporočilo konference je bilo, da je treba zagotoviti ustrezen razvoj, ki bo temeljil na povezovanju pretekle tradicije, sedanjosti in prihodnosti.

Konferenca je bila sestavljena iz več posameznih sklopov. Ti so bili razdeljeni na pet tematskih področij in namenjeni predstavitvam strokovnjakov, ki so izhajali iz akademskih, pedagoških, znanstvenih in strokovnih sfer. Tematska področja so vsebovala politično, humano in kulturno, okoljsko, ekonomsko, turistično, urbano in pedagoško geografijo ter geografske informacijske sisteme. Potekala so sočasno v petih sklopih. Tematski področji okoljska geografija in geografski informacijski sistemi sta bili izredno zanimivi, saj so bili predstavljeni najnovejši izsledki raziskav o vplivu človekovih aktivnosti na okolje in njegove degradacije ter rezultati preučevanj fizične in družbene geografije s pomočjo digitalne tehnologije. Na konferenci so se zvrstila tri plenarna predavanja uglednih predavateljev z različnih delov sveta. Prvi dan konference je Philippe De Maeyer na inovativen način predstavil tematiko uporabe kartografije v teoriji in praksi. V nadaljevanju je Murat Karabulut v svojem predavanju izpostavil problematiko obremenjevanja okolja na primeru Turčije. Zadnje vabljen predavanje finske profesorice Sirpe Tani pa je bilo namenjeno predstavitvi povezovanja varstva geografskega okolja in izobraževanja.



ROK CIGLIČ

Konference smo se udeležili trije predstavniki iz Slovenije. Rok Ciglič je predstavil naravnopokrajinske »vroče točke« v Evropi, Mateja Breg Valjavec in Katarina Polajnar Horvat pa možnosti upravljanja obalnih mokrišč v okviru njihovih vodozbornih območij v slovenski Istri. Avtorici sta predstavili tudi poster z isto vsebino.

Omenili smo le nekaj najzanimivejših prispevkov konference, ki kažejo na zapletene odnose med človekovimi procesi ter njegovim življenjskim okoljem. Vseh prispevkov zaradi vzporednega poteka posameznih sklopov namreč nismo uspeli slišati, a se je med odmori ter v času druženja nemalokrat razvila konstruktivna in široka debata na temo povezovanja fizične in družbene geografije v luči trajnostnega razvoja. V okviru konference je bil izdan zbornik povzetkov predavanj in posterjev z naslovom *Geography: linking tradition and future*.

Naslednja letna konferenca EUROGEO bo na Malti, prihodnjega maja. Več informacij o združenju in konferenci si je moč prebrati na spletnem naslovu: <http://www.eurogeography.eu/>.

Katarina Polajnar Horvat

14. srečanje Delovne skupine za eksonime

Krf, Grčija, 23.–25. 5. 2013

Tokrat so se člani Delovne skupine za eksonime (*Working Group on Exonyms*) pri UNGEGN-u (*United Nations Group of Experts on Geographical Names*, slovensko Skupina izvedencev Združenih narodov za zemljepisna imena) zbrali na najbolj severnem in drugem največjem od grških Jonskih otokov Krfu. Grčija in Krf sicer nimata kaj prida ponuditi glede dvojezičnih napisov, saj Grki razmeroma slabo skrbijo za svoje manjšine, so pa mnoga tamkajšnja zemljepisna imena zaradi svetovno pomembne zgodovinske vloge v eksonimskih različicah zastopana v najrazličnejših jezikih sveta. To v precejšnji meri velja tudi za imeni otoka Krfa in njegovega istoimenskega upravnega središča, ki je od leta 2007 na UNESCO-vem seznamu svetovne kulturne in naravne dediščine. Krf je slovenski, srbski in hrvaški eksonim tako za otok kot mesto z okrog 28.000 prebivalci, ki se v grščini imenujeta Kérkyra, v angleščini pa, tako kot v italijanščini, Corfu. Če smo natančni, moramo zapisati, da sta italijanski ustreznici pravzaprav Corfù, medtem ko ju v bližnji Albaniji imenujejo Korfuzi, v mnogih slovanskih in germanških državah, tudi v Rusiji in Nemčiji, pa Korfu.

Na srečanju je sodelovalo 35 strokovnjakov za zemljepisna imena iz 19 držav. Običaj je, da se srečanje delovne skupine za eksonime združi z zasedanjem ene od regionalnih skupin ali preostalih devetih delovnih skupin UNGEGN-a, zato je bilo med udeleženci tudi nekaj članov Delovne skupine za toponimsko terminologijo (*UNGEGN Working Group on Toponymic Terminology*), ki so se na delovnem posvetovanju sestali zadnji dan srečanja popoldan. Seveda smo se tega udeležili tudi skoraj vsi udeleženci Delovne skupine za eksonime. Sklicatelj obeh delovnih skupin sta bila Peter Jordan iz Avstrije in Staffan Nyström iz Švedske. Med udeleženci je bila tudi dolgoletna predsednica UNGEGN-a Helen Kerfoot iz Kanade, ki je lansko leto poleti na 10. konferenci Združenih narodov o standardizaciji zemljepisnih imen v New Yorku mandat predala Avstralcu Williamu Wattu, obenem tudi predsedniku Delovne skupine za zemljepisna imena kot kulturne dediščine (*UNGEGN Working Group on Geographical Names as Cultural Heritage*).

Prispevki udeležencev Delovne skupine za eksonime so bili razvrščeni v tri sekcije: Velika delitev – vsestranska stališča, Velika delitev – svojstveni vidiki ter Eksonimi – dokumentacija in raba. Prva sekcija je nadaljevala z zdaj že dolgoletnimi prizadevanji po izboljšanju definicij pojmov endonim in eksonim (več o tem v Kladnikovem članku *Odprte dileme pomenske razmejitve izrazov endonim in eksonim*, objavljenem v Geografskem vestniku 81-1), še enkrat več pa bi težko rekli, da je bil dosežen kakršenkoli napredek. Obe strani trdno vztrajata v svojih okopih in težko premostljiv pat položaj še kar traja. Zato bodo tovrstna prizadevanja zagotovo še vnaprej na dnevnem redu delovne skupine, četudi zaenkrat ni videti, kako nastalo razdvojenost speljati v smer medsebojnega zblíževanja stališč. V okviru te sekcije je bilo predstavljenih šest raznovrstnih prispevkov (program konference je dostopen na spletnem naslo-



DRAGO KLADNIK

Slika 1: Pogled na Staro trdnjavo (grško Παλαιό Φρούριο), ki varuje mesto z vzhodne strani. Na nekdanjem polotoku, ki je z odprtjem prekopa postal otok, so jo zgradili Benečani, gospodarji otoka med letoma 1386 in 1797.

vu: http://ungegn.zrc-sazu.si/Portals/7/14th%20Meeting_Corfu.pdf), v katerih je bila problematika v veliki meri osvetljena z vidika jezikoslovja. Drugo sekcijo so zaznamovali štirje prispevki, v katerih so avtorji problematiko tematizirali z vidika imen velikih morij, rabe eksonimov v arabščini, delitve na endonime in eksonime z zornega kota nubijskega jezika ter imen držav v poljščini. V tretji sekciji so bili predstavljeni štirje prispevki. Dva sta bila dokaj specifična, saj sta obravnavala krajevna imena južnega Podonavja v delih makedonsko-romunskega jezikoslovca Theodorja Capidana ter rabo krajevnih imen z latvijske perspektive na zemljevidih mejnega območja med Latvijo in Rusijo, ki ga poseljujejo govorniki manj znanega baltskega jezika letgalščine. Preostala dva sta predstavila najnovejše dosežke ravnanja z eksonimi na Finskem in v Sloveniji. Na Finskem so namreč pravkar izdali obsežno publikacijo s skoraj 3000 finskimi eksonimi, pri nas pa smo ob monografiji *Slovenski eksonimi* (izšla v zbirki Geografija Slovenije, knjiga 24) pripravili tudi obsežno elektronsko zbirko dobrih 5000 slovenskih eksonimov, obdelanih v kar 34-tih rubrikah. Zbirko, ki bo v kratkem dostopna na medmrežju, sva predstavila avtor tega zapisa in Matjaž Geršič. Najin prispevek je med udeleženci naletel na precejšnje zanimanje in odobravanje, nekateri v njem vidijo dober zgled za podobno obravnavo eksonimov v drugih jezikih.

Zasedanje Delovne komisije za toponimsko terminologijo je imelo bolj plenarni značaj. Na njem je sklicatelj Nyström predstavil pobude za uvrstitev nekaj novih terminov v toponimsko terminologijo. Po živahni razpravi so udeleženci presodili, da z izjemo izraza oikonim (tudi ojkonim) kot sopomenke za naselbinsko ime, s čimer je pomensko bistveno ožji od izraza toponim, noben drug še ni v zadostni meri dozorel, da bi ga lahko uvrstili v terminologijo.

Grški gostitelji so za udeležence posvetovanja pripravili poldnevno ekskurzijo na najbolj turistično točko otoka. Prva je vas Palaiokastritsa (ime bi lahko v slovenščino prevedli kot Stara trdnjavica) na



Slika 2: Udeleženci posvetovanja na stopnišču pred vhodom v vzhodno krilo Palače svetih Mihaela in Jurija, kjer je potekalo zasedanje. Palačo so v prvi polovici 19. stoletja zgradili Britanci, ki so Krfu, tako kot drugim Jonskim otokom, vladali med letoma 1815 in 1864.

severozahodu otoka, ki slovi predvsem po razvejeni obali z mnogimi privlačnimi, turistično obremenjenimi zalivi in razglednem samostanu Device Marije, ustanovljenem v 13. stoletju. Druga, morda še bolj oblegana turistična točka je palača Achilleion, ki jo je po tragični smrti sina Rudolfa leta 1889 dala v istoimenskem naselju kakih 10 km južno od mesta Krf zgraditi avstrijska cesarica Elizabeta Bavarska (1837–1898), bolj znana kot Sisi. V njem je preživela glavnino preostalega življenja; pravijo, da je grščino obvladala bolje od vseh grških kraljic. Osrednji lik palače je legendarni mitološki junak Ahil, v njej in na njenih vrtovih pa so poleg njegovega kipa še mnoge druge umetnine.

Da palača ne bi preveč samevala, imajo glavno zaslug organizirani obiski gostov s sodobnih turističnih križark, ki med plovbo po Sredozemlju krfsko pristanišče redno obiskujejo med aprilom in oktobrom. Dnevno se zvrstijo po tri ladje, lahko tudi več, ki s svojimi gosti zagotavljajo razcvet tudi preštevlnim trgovinam in gostinskim lokalom izjemno privlačnega starega mestnega jedra Krfa, umeščeni v ozkih ulicah, ki jih obdajajo stavbe v beneškem slogu. Turizem tako ali drugače »reže kruh« kar okrog 70 % otočanom, preostala poglavitna vira preživljanja sta storitvene dejavnosti in kmetijstvo. V zvezi s slednjim naj omenim kumkvat, mali agrum iz Kitajske in Japonske, ki so ga po svetu razširili Britanci; njegovo gojenje se je v Evropi obneslo le v Grčiji. Prav na Krfu so se v prejšnjem stoletju z njim tako zelo poistovetili, da človek nehote dobi vtis, da gre za avtohtono rastlino teh krajev. Iz njenih majhnih oranžnih sadežev pripravljajo okusne marmelade, džeme, slaščice in sirupe, ne smemo pa prezreti likerjev, ki jih proizvajajo v tamkajšnjih destilarnah.

Drago Kladnik

21. Mednarodna krasoslovna šola »Klasični kras«

Postojna, 10.–14. 6. 2013

Med 10. in 14. junijem 2013 je na Inštitutu za raziskovanje krasa Znanstvenoraziskovalnega centra Slovenske akademije znanosti in umetnosti v Postojni potekala že 21. Mednarodna krasoslovna šola »Klasični kras« z naslovom »Hipogena speleogeneza (med teorijo in resničnostjo ...)«. Krasoslovna šola je potekala pod okriljem Slovenske nacionalne komisije za UNESCO ter v sodelovanju z Jamarsko zvezo Slovenije, Mednarodno speleološko zvezo (UIS) in Komisijo za kras pri Mednarodni zvezi geografov (IGU).

Mednarodno krasoslovno šolo na Inštitutu za raziskovanje krasa organiziramo že od leta 1993 in že vrsto let predstavlja največje redno vsakoletno srečanje krasoslovcev z vsega sveta. Kljub temu, da je bilo v bližnji in daljni okolici letos organiziranih še nekaj srečanj krasoslovcev (med drugim tudi mednarodni speleološki kongres v Brnu; glej Geografski vestnik 85-2), se je letošnje šole udeležilo 113 udeležencev iz 23 držav. Kot običajno je bila pestrost udeležencev velika tako po strokah, kot po raziskovalnih izkušnjah: od profesorjev in priznanih raziskovalcev, do dodiplomskih in podiplomskih študentov različnih naravoslovnih znanosti.

Delo je potekalo po že ustaljenem redu, in sicer je po uvodnih nagovorih sledil celodnevni sklop vabljenih in s temo šole povezanih predavanj ter popoldanska predstavitev posterjev, ki se je prevesila v družabni večer z zdaj že tradicionalno predstavitvijo »nerešenih skrivnosti krasa« (*Unresolved Mysteries of the Karst*), kjer udeleženci predstavijo svoje raziskovalne dileme in vprašanja, za katere ne vedo, kako bi se jih lotili oziroma jih rešili. Drugi in tretji dan sta dopoldanskim predavanjem sledili popoldanski ekskurziji, četrti dan je bil rezerviran za celodnevno ekskurzijo na temo letošnje šole, zadnji, peti dan pa za ekskurzijo na temo »klasičnega« krasa.



JURE KOŠU/TNIK

Slika: Udeleženci Krasoslovne šole pred vhodom v jamo Mravljetovo brezno v Gošarjevih rupah.

Na prvi popoldanski ekskurziji, ki se je odvijala na območju vrha Svetih Treh Kraljem med Rovtami in Žirmi, smo se seznanili z jamami, za katere menimo, da so vsaj deloma nastale s hipogenimi procesi oziroma, da je vsaj kamnina v kateri so izoblikovale, hipogenega nastanka (Jama pri Svetih Treh Kraljih, Mravljetovo brezno v Gošarjevih rupah, Matjaževe kamre). Med drugo popoldansko ekskurzijo smo se odpravili v Predjamo, kjer smo v Predjamskem sistemu opazovali stenske jamske oblike, ki so lahko skupne tako hipogenim kot epigenim jamam. S tematiko krasoslovne šole povezana celodnevna ekskurzija na Jelovico nas je vodila v Jamo pod Babjim zobom in jamo Cok. Predvsem v slednji so si udeleženci ogledali velike hidrotermalne kristale, ki jih povezujemo s prvimi fazami speleogeneze na tem območju in so očitno hipogenega značaja. Zadnji dan šole smo posvetili ekskurziji v porečje kraške Ljubljane s poudarkom na geomorfologiji ter hidrogeologiji območja.

V okviru šole je bila objavljena publikacija v angleškem jeziku z naslovom: *21st International Karstological School »Classical Karst« – Hypogene speleogenesis (between theory and reality ...)*, v kateri so zbrani program šole, navodila udeležencem, vodniki po ekskurzijah ter povzetki predavanj in posterjev (publikacija je dostopna na spletnem naslovu: http://iks.zrc-sazu.si/datoteke/GuideBook_2013.pdf).

Petra Gostinčar, Bojan Otoničar

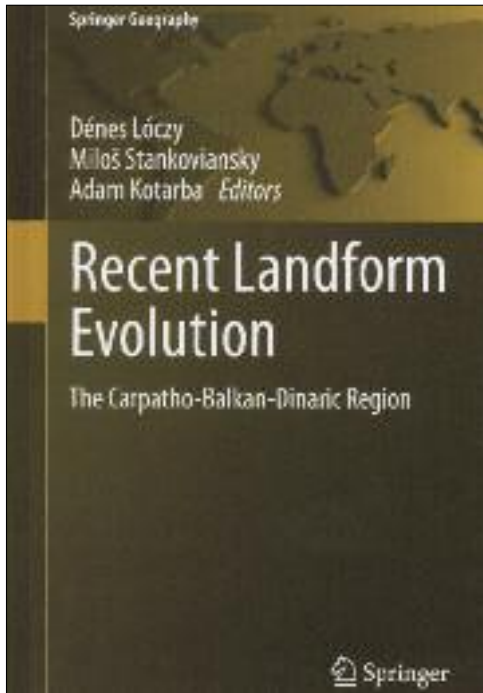
Petdeset let Karpatsko-balkanske geomorfološke komisije

Stará Lesná, Slovaška, 24.–28. 6. 2013

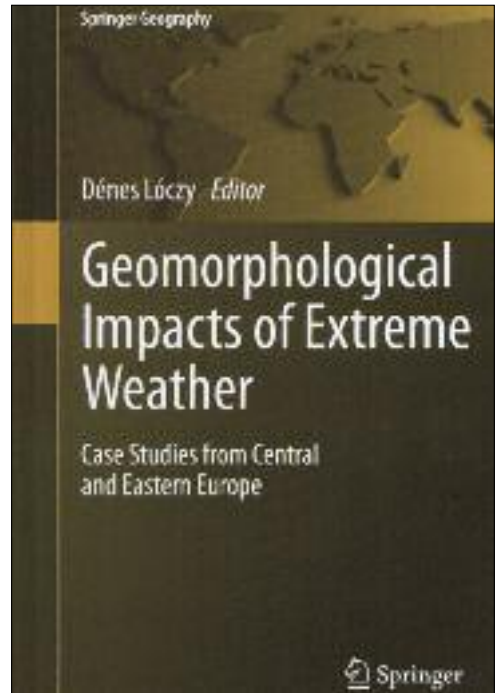
V počastitev pol stoletja obstoja Karpatsko-balkanske geomorfološke komisije (*Carpatho-Balkan Geomorphological Commission* – CBGC) je konec junija v malem slovaškem turističnem kraju Stará Lesná ob vzhodni strani Visokih Tater, ne daleč stran od znanega zimskošportnega središča Štrbské Pleso, potekala geomorfološka konferenca.

Karpatsko-balkanska geomorfološka komisija je bila ustanovljena leta 1963, kot nevladno, mednarodno, znanstveno, nepolitično in neprofitno združenje geomorfologov, ki raziskujejo v Srednji, Vzhodni in Jugovzhodni Evropi. Od ustanovitve pa do političnih sprememb konec osemdesetih let preteklega stoletja je združevala predvsem geomorfologe iz držav nekdanjega vzhodnega bloka. Od leta 1963 se je zvrstilo enajst osrednjih konferenc združenja (Krakov-Bratislava leta 1963, Sofija leta 1966, Bukarešta leta 1970, Budimpešta leta 1975, Prešov leta 1982, Debrecen leta 1987, Băile Herculane-Orșova leta 1988, Bratislava leta 2003 (poročilo je objavljeno v Geografskem vestniku 75-2), Pécs leta 2007 (poročilo je objavljeno v Geografskem vestniku 79-2), Ostravice leta 2011 (poročilo je objavljeno v reviji Dela 36) in Stará Lesná), dvanajsto srečanje pa bo leta 2016 v organizaciji Geomorfološkega društva Slovenije potekalo pri nas.

Srečanje je potekalo v soorganizaciji Karpatsko-balkanske geomorfološke komisije in Karpatsko-balkansko-dinarske regionalne delavne skupine pri Mednarodni geomorfološki zvezi (*IAG Carpatho-Balkan-Dinaric Regional Working Group*; <http://www.geomorph.org/wg/wgcbd.html>), v sodelovanju s Slovaškim in Poljskim geomorfološkim društvom, Inštitutom za geografijo Slovaške in Poljske akademije znanosti, Oddelkom za fizično geografijo Fakultete za naravoslovje Univerze v Bratislavi ter Inštitutom za geografijo Jagelonske univerze iz Krakova. Soorganizacijo sta tako imeli dve združenji s podobnim imenom, za katerima tudi stojijo isti ljudje. Karpatsko-balkansko-dinarska regionalna delavna skupina je bila s strani Mednarodne geomorfološke zveze potrjena leta 2005 in je delovala dve štiriletni obdobji, do letošnjega leta (od kongresa Mednarodne geomorfološke zveze v Zaragoza, do letošnje konference v Parizu). Njena predlagateljica pa je bila prav Karpatsko-balkanska geomorfološka komisija, z namenom poglobitve geomorfoloških raziskav in sodelovanja na območju Karpatov, Balkanskega in Dinarskega gorovja ter širše regije. Delavno skupino je vsa leta vodil Miloš Stankoviansky (Oddelk za fizično geografijo, Fakulteta za naravoslovje Univerze v Bratislavi), ki je bil med letoma 2003 in 2007 tudi predsednik Karpatsko-balkanske geomorfološke komisije. Nasledil ga je Dénes Lóczy (Inštitut za okoljske študije, Univerza v Pečuhu), ki je funkcijo predsednika opravljal do konference v Stari Lesni, kjer je bil za predsednika izvoljen Petru Urdea (Oddelk za geografijo, Zahodna univerza v Temišvaru).

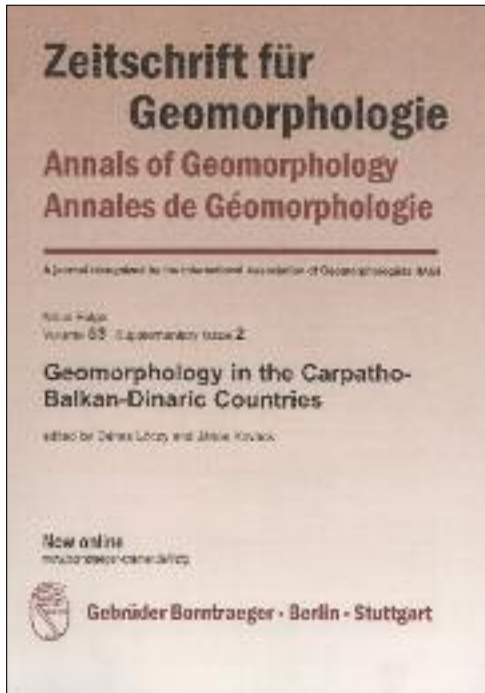


Slika 1: Monografija »Recent Landform Evolution: The Carpatho-Balkan-Dinaric Region« (2012) s prispevki o razvoju reliefa na Karpatsko-balkansko-dinarskem območju.



Slika 2: Monografija »Geomorphological Impacts of Extreme Weather: Case studies from Central and Eastern Europe« (2013) s prispevki o ekstremnih vremenskih dogodkih in z njimi povezanimi naravnimi nesrečami v Srednji in Vzhodni Evropi leta 2010.

Karpatsko-balkanska geomorfološka komisija ima svojo revijo *Studio Geomorphologico Carpatho-Balcanico* (<http://old.versita.com/scgb>), ki jo od leta 1967 izdaja Poljska akademija znanosti in katere glavna urednica je Zofia Rączkowska (Inštitut za geografijo, Poljska akademija znanosti). Poleg tega je v okviru Komisije izšlo več monografij oziroma zbornikov posvetovanj. Izpostavili bi monografiji *Geomorphological Problems of Carpathians I: Evolution of the Relief in Tertiary* (Bratislava, 1965) in *Geomorphological Problems of Carpathians II: Evolution of the Relief During the Quaternary* (Varšava, 1966). Minilo je skoraj pol stoletja, da sta knjigi dobili nadaljevanje oziroma, da smo dobili sodobnejšo razlago reliefa na širšem Karpatsko-balkansko-dinarskem območju – *Recent Landform Evolution: The Carpatho-Balkan-Dinaric Region* (Dordrecht, 2012, Springer; DOI: 10.1007/978-94-007-2448-8; slika 1). Pri isti založbi je letos izšla še knjiga *Geomorphological Impacts of Extreme Weather: Case Studies from Central and Eastern Europe* (Dordrecht, 2013, Springer; DOI: 10.1007/978-94-007-6301-2; slika 2). Omenili bi še posebno izdajo revije *Zeitschrift für Geomorphologie* (2009, Supplementband 53-2) z naslovom *Geomorphology in the Carpatho-Balkan-Dinaric Countries* (http://www.schweizerbart.de/papers/zfg_suppl/list/53#issue2; slika 3). Za vse tri smo poglavja prispevali tudi Slovenci. Za prvo je Blaž Komac (Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU) s sodelavci napisal poglavje z naslovom *Recent Landform Evolution in Slovenia* (DOI: 10.1007/978-94-007-2448-8_11), za drugo in tretjo pa sva Blaž Komac in podpisani napisala poglavje z naslovom *Extreme Floods in Slovenia in September 2010* (DOI: 10.1007/978-94-007-6301-2_8) oziroma članek z naslovom *The Importance of Landsliding in a Flysch*



Slika 3: Naslovnica posebne številke revije »Zeitschrift für Geomorphologie« (2009) z izbranimi geomorfološkimi prispevki iz Karpatsko-balkansko-dinarskega območja.



MATIJA ZORN

Slika 4: Predstavitve posterjev – Zofia Rączkowska, urednica Studia Geomorphologica Carpatho-Balcanice in Karel Natek.



MATIJA ZORN

Slika 5: Udeleženci celodnevne ekskurzije ob jezeru Morskie Oko v poljskih Visokih Tatrah.

Geomorphic System: The Example of the Goriška brda Hills (W Slovenia) (DOI: 10.1127/0372-8854/2009/0053S3-0057).

Na konferenci je bilo blizu štirideset predavanj, od kateri je bilo pet vabljenih. Med predavanji je prevladovala fluvialna geomorfologija, ki so ji sledili pobočni procesi. Predstavljeno je bilo tudi blizu trideset posterjev (slika 4). Vseh predstavitev je bilo preveč, da bi jih naštevali, omenimo le dve slovenski predavanji in en poster. Andrej Mihevc (Inštitut za raziskovanje krasa ZRC SAZU) je imel predavanje z naslovom *The age and evolution of karst relief in the Dinaric Mountains – some examples from Slovenia*, podpisani pa sem imel predavanje z naslovom *Extreme wind erosion from agricultural land in the Vipava Valley (SW Slovenia) in February 2012*, predstavil pa sem tudi poster z naslovom *Sediment production in flysch badlands in SW Slovenia*. Od Slovencev se je konference udeležil še Karel Natek (Oddelek za geografijo, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani), ki je predstavil slovensko kandidaturo za naslednjo konferenco. Povzetki predavanj in posterjev so objavljeni v posebni številki revije *Geomorphologica Slovaca et Bohemica* (2013-1), ki je v celoti dostopna na medmrežju: http://www.asg.sav.sk/gfsb/v0131/Abstracts_Book.pdf. Če primerjamo predstavitev s tistimi pred desetimi leti v Bratislavi, je najbolj opazna razlika v premiku iz »morfostrukturne geomorfološke šole« generacije geomorfologov, ki je Komisijo postavila na noge, k danes trendovskima procesni in kvantitativni geomorfologiji. Ta premik je nedvomno povezan z menjavo generacij.

V okviru konference sta bili tudi poldnevna in celodnevna ekskurzija. Prva je vodila v Lipovsko kotlino oziroma v porečje reke Bele in je bila namenjena fluvialni geomorfologiji. Druga ekskurzija pa je vodila v Visoke Tatere oziroma v Narodni park Tatra (slika 5), enega večjih narodnih parkov na Poljskem ter je bila namenjena gorski geomorfologiji. Gradivo za obe ekskurziji je dostopno na spletnem naslovu: http://www.asg.sav.sk/gfsb/v0131/Excursion_Guide.pdf. Če smo že omenili premik v smeri procesne geomorfologije, omenimo še, da sta ekskurziji potekali njenih idealnih pogojih – v dežju.

Matija Zorn